

tjak og meiningar

Kreppan í farmaskipaflotanum:

Javnaðarflokkurinn ynskir eina brúkiliga loysn

— Fleiri av skipunum, sum eru í trupuleikum, eru millum tey bestu sum finnast. Verður latið sum einki nú og hesi nútímans skip fara undir hamaran, so hvørva hesi skip úr føroysku skipaskránni við 10-20 milliónum kr. í lastini og neyvan koma slík aftur í bræði. Vi eiga ikki góðvilliga at sleppa hesum nýmótans fjarfarmaflota av hondum, skrivur Jørgen Thomsen, næstformaður Javnaðarflokksins í hesi greinini.

Nú um dagarnar stóð rættiliga rúgvismikil grein í Dagblaðnum við yvirskriftini »Jú vist má farmaflotin bjargast«.

Utan at kaga eftir undirskriftini gerst tú straks varugur við, hvør, ið skrivað hevur. Eitt sera kent skrivingarlag, um vintrahallar, sum siggja sær vinning av vánaligu stöðuni hjá farmaskipunum og so framvegis. Burtursæð frá tí gamla einkisigandi jabbini í greinini, so verður vist á nokur sjónarmið, sum eg eri samdur við greinskrivaran um.

Vit eiga ikki góðvilliga at sleppa hesum nýmótans fjarfarmaflota av hondum. Spurningurin er bara, hvussuleiðis kann ein sovørðin kreppa loysast á skynsamasta hátt, og tað áðrenn 11. februar í ár, tá tá verða onkur av teimum bestu skipunum seld á tvingsisellu.

Um miðan desember mánað vendu fleiri skipafeløg sær til landsstýrið við áheitan um at finna útvegir fyrri, at skipini kunnu varðveitast undir føroyska flagginum. Sjálvir hava teir vist á, og tikið stig til, at stovnað

verður eitt móðurfelag við almennari lutteku.

Teir vísa eisini á, at eitt sameint skipafelag vildi uttan iva koyrt nógv meira »rationelt« og »effektivt«.

Í hesum sambandi er vert at nevna, at tað verður hildið, at føroysk skip gjalda ímillum 10 og 15 milliónir kr. um árið til danskan meklara, sum síðan fara víðari til aðrar meklarar eitt nú í London. Hildið verður tí, at her er møguleiki fyrri at spara pening. Eisini er sagt, at um vit hyggja uttan um okkum, so siggja vit, at nærum allir hava kastað saman í størri eindir, júst fyrri at driva virkni meiri rationelt.

Nógvir føroyingar hava sæð langfara-farmaflotan, sum eitt alternativ til fiskivinnuna, og eg hugsi, at allir flokkar á tingi hava dúgliga vist á henda møguleika — í øllu føri hevur javnaðarflokkurinn gjørt tó, og hevur tað við í síni virkisrá. Mangan er vist á, at føroyingar,

sum er eitt siglandi fólk, náttúrliga skuldu havt sín egna langfara-farmaflota.

Sjálvandi kunnu vit tjakast um, antin útbyggingin hevur verið røtt ella ikki, emn eftir teimum upplýsingum, sum fyriliggja, so eru flestu av hesum skipum ímillum ty bestu, sum finnast.

Hóast at størsti parturin av hesi útbygging er farin fram og størstu veðhaldini givin av undanfarna landsstýri, so hvørki kann ella vil javnaðarflokkurinn snúgva sær undan ábyrgdini av hesum skipum, men heldur leggja allar arar út fyrri at finna eina brúkiliga loysn á hesum trupulleikum, tí vit ássanna, at vinnulivið er livsæðrin í samfelagnum.

Stöðan er í stuttum hon, at um latið verður sum einki og hesi nýmótans skip fara undir hamaran, so hvørva hesi skip úr føroysku skipaskránni, og við 10–20 milliónum kr. í lastini, og neyvan koma slík aftur í bræði.

Jørgen Thomsen, løgtingsmaður skrivur

Tað er í øllum føri eingin loysn, fyrst at missa øll hesi skip, og síðan at gjalda stóra peningangjæ afturat.

Javnaðarflokkurinn er ikki úti eftir at stovnað verður nakað landsreiðari, soleiðis sum greinskrivarin í Dagblaðnum roynir at spinna burtur úr hesi stöðu. Heldur ikki, at landskassin skal ábyrgjast meir enn hægst neyðugt.

Tað er eisini ein altavgerandi spurningur í hesum máli, um hesi skip hava møguleika at kappast á altjóða marknaðinum í framtíðini.

Tað er ikki óvanligt, at partafeløg verða stovnað

við almennari lutteku, men tá eigur og skal almenna ávirkanin vera har eftir.

Til seinast verður spurningurin: Fint ein loysn, sum skipafelögin og landsstýrissamgongan kunnu góðtaka.

Hetta vilja komandi dagar sýna.

Jørgen Thomsen

var kærustovnur, og sum so var lógarbundið at viðgera klaguna sakliga og grundliga.

Mótstöðufólkið ferdi á fundinum fram nógv týðningarmikil sjónarmið imóti ætlaðu brennistæðarbyggingini. Men hesin sami landsstýrismaðurin, sum sat norðuri í Leirvík, og tá so gjarna vildi hoyra fólksins sjónarmið, sat nú Úti á Tinganesi og var tann einasti av landsstýrismannunum, ið als ikki vildi lurta. Hann hoyrði tey ikki, men sópaði alt av borðinum. Tað var sum um mótstovufólkið ikki var í stovu saman við honum, verður sagt.

Var tað tí, hann ikki var førur fyrri at verja seg imóti ella svara uppá nakar av hesum? Hvat var

hansara demokratiska og kristiliga sinnalag?

Tað, sum er eyðkenni fyrri eitt demokrati og fyrri ein demokratiskan holdning, er, at mótparturin lurtar eftir sjónarmiðunum og vil diskutera tey. Men soleiðis var ikki, tá mótparturin var landsstýrismaðurin í kommunumálum. Hesir borgarar fingur ikki hesar semdir, sum tað annars semir seg í einum samfelag, ið kallar seg demokratiskt. Hetta var tann syndarlígi veruleikin.

Óg tann líka so syndarlíga niðurstöðan av júst hesum er, at tann demokratisk holdningurin og kristilighetin hjá umtalanda landsstýrismanni eru læntar fjaðrar, ið ikki rokka longur, enn hann sjálvur finnur fyrri gott.

Hetta var so sanniliga atburður, sum kann kritiserast, og ikki er ov nógv sagt, at skammiligt er, at slíkur maður, ið visir landsins borgarum so litla virðing, kann verða valdur inn í landsins hægstu fyrirsiting. Ein má vóna, at veljararnir runt um í landinum til næsta val fara at geva hesum manni og eisini hansara politiska bakki norðuri á Eiði, nevniliga ellisheimsleiðaranum, ta lön teir sum politikarar hava uppiborið, nevniliga stoyta teir út í tað politiska myrkur, har teir hoyra heima. Hesin politiski bakkur norðuri á Eiði hevur roynst sannur orðloysingur. Hann hevur fyrr um brennistæðina lovað, at um mótstöðan í Leirvík bleiv stór — meir enn helvtin — so skuldi

hann stöðga brennistæðini, um neyðugt við samgongusliti. Hetta hevur hann ikki gjørt.

Annars má ein spyrja, hvi tað er so vorðið hjá okkum nú. Góð siðvenjing og rættvisi hevur annars fyrr verið sett í háseti í hesum landinum. Men so er ikki nú, hetta sæst á øllum brøgdum.

Gyldugar undirskriftir

Sitt sanna ódemokratiska andlit visti landsstýrismaðurin eisini, tá talan á áðurnevnda fundi av hansara ávum kom inn á sjálvar undirskriftirnar, sigur heimildarmaður mín. Í staðin fyrri at tala um sakina ferdi hann fram, at ein stórir partur av undirskriftunum vóru

falskar og ógyldugar. Sambart landsstýrismannin undirskrivaðar av fólki, ið ikki vóru borgarar í Leirvík.

Men hvi segði hann hetta? Kundi hann prógva tað? Nei. Tá hann varð biðin um at prógva sín hópisleysa og grova pástand kundi hann sjálvandi ikki gera tað, men allikavæl helt hann fast um pástandin.

Grundarlagið undir inn-savnan av undirskriftum í Leirvík var manntalsliti frá Landsfólkayvirlitinum við øllum borgarum í bygdini, ið vóru 18 ár ella meira pr. 13. november 1986. Hetta varð gjørt landsstýrismanninum kunnugt, men hann helt tó framvegis fast við sín grova pástand, um at stórir partur av undirskrift-

unum vóru ógyldugar. Hvi fór hann ikki sjálvur í Landsfólkayvirlitið og kannaði eftir, sum Leirvíkingar bóðu hann um at gera. Í sannheit ein forherðað framferð.

Men hvat mundi búgva aftan fyrri hendan undarlíga atburð? Sannleikin man helst vera tann, at landsstýrismaðurin uppá hendan mátan royndi at skúgva ábyrgdina frá sær. Ein undanfærsla. Eins og tá Pilatus vaskaði hendur á sinni, og segði: Eg havi onga skyld í hesum. Henda sak viðkemur ikki mær. Um undirskriftirna rveruliga vóru ógyldugar, so vóru tær honum eisini óviðkomandi, honum nýttist ikki at taka »hensyn« til tær.

Slík framferð er at Framhald á síðu 17